

לעילוי נשמת
הרב חפץ בן אסתר זצ"ל

מרחשון התשפ"ו
מפטיר **רני עקרה** (ישעיה נד)

בס"ד

פרשת נח

עלון חידושי תורה ופרפראות על **פרשת השבוע** בעניינה דיומא ממפרשי ומדרישי חז"ל
יש בה מצות עשה אחת, פריה ורביה. (ספר החינוך)
בפרשת נח 153 פסוקים = בני הָאֵלֹהִים.
וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֵלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טוֹבוֹת הֵנָּה וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכָּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ. (ו ו ב)

סגולה להצלחה בפרשה

אמרינן בגמרא (בב"ב צא.) אמיה דאברהם – אמתלאי בת פרנבו. אמיה דהקמן – אמתלאי בת עורבתי. וסימניך: טמא – טמא, טהור – טהור. אברהם היה טהור, אמו נקראה פרנבו 'כרים' לשון צאן שהם טהורים, אך המן שהיה טמא נקראה אמו על שם עורב שהינו עוף טמא.
כתב החיד"א – הרוצה להצליח לפני שר ושלטון, קודם שיעמוד לפניו יאמר 'אמתלאי בת פרנבו' ט"ו ב פעמים ויצליח. (דבש לפי מערכת ה יז, כף אחת אות ט)
כתב ספר הדורות – הרוצה לכבוש שונאו יזכיר שבע פעמים את אמו של המן 'אמתלאי בת עורבתי'. (סדר הדורות, סדר ימות עולם ג'ת"ד)

אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים הנה בדרתיו את האלהים התהלך נח. (ו ט)

אלה בגימטריא ל"ו – כדאמרינן (סוכה מה ב) לא פתית עלמא מתלתין ושיטא צדיקי דמקבלי אפי שכינה בכל יום, שצאמר (ישעיה ל ח): 'אשרי כל חוכי לו, ל"ו' בגימטריא תלתין ושיטא הו"ו! וכן הוא אומר (הבקוק ג ו) הליכות עולם לו וכן (ישעיה ו ב) שרפים עומדים ממעל לו. אין לך כן צדיק וצדיק שאין לו ל"ו מלאכים המשמשים אותו. וכנגדן יש בתורה ל"ו (פעמים כתיב) **מלאך** וכנגדו ל"ו (פעמים כתיב) חסידים בתהלים. (מושב זקנים)
איש צדיק – הכתוב מעיד עליו שהיה נותן צדקה באתר ולכן ניצול ממי המבול, שנאמר (משלי כא יד) **מתן בסתר יקפה אף וישחז בחק תמה ענה**, 'המבול' בגימטריא 'ענה' (83 עם הכולל), ד"א שהיה רגיל בתפילה. (רבינו אפרים) ולפי דבריו אפשר לפרש **איש צדיק** שהיה עושה צדקה **תמים** שהיתה צדקתו תמימה בשלמות שאינו יודע למי נותנה וכיוצא. ועל ידי הצדקה כמזוהה וכמשפטה **את האלהים התהלך נח** אפילו עם מדת הדין כמשמעות **אלהים** כי הצדקה מהפכת מדת הדין למדת רחמים כמו שאמרו חז"ל (תנחומא תשא יד) על הפסוק (דברים כו טו) **השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך כל השקפה** לרעה וזו לטובה כי גדולה מתנת עניים שמהפכת מדת הדין למדת רחמים. (פני דוד)
מה שסיפר הכתוב צדקתו מפני שהוא עתיד למלאות את מקום אדם הראשון בעולם, לכך הודיע הפסוק שראוי הוא שממנו יושנת העולם. (מנחה בלולה)
אברהם אבינו בן נח – פירושו כי נח חי עד שהיה אברהם בן נ"ח שנה כשרת נח. (אבן עזרא)

ויולד נח שלשה בנים את שם את חם ואת יפת. (ו י) אמרו חז"ל (סנהדרין ט ב) יפת הגדול שבאחיו היה דכתיב (י כא) **אחי יפת הגדול**. וחם הוא הקטן בכלום דכתיב (ט טד) **את אשר עשה לו בנו הקטן**. ומנה אותם הכתוב דרך חכמתם.

שאלה – אם מונה אותם לפי חכמתם לכאורה היה צריך לחשב את חם בסוף, והול"ל את שם את יפת ואת חם. ופירש"י (ט טכ) – פנען ראה והגיד לאביו. לכה הונפר על הדבר ונתקלל. וכתב הספרונו – והוא ברשעו ראה ולא מיהא. כתיב (ט טכ) **ויקח שם יפת**. פרש"י – למד על שם שנתאמץ במצנה יותר מַפְתָּ, לכה זכו בניו לטלית של ציצית. ויפת זכה לקבורה לבניו, וחס שבנה את אביו, נאמר בפרעו (ישעיה כד) **ואת גלות פוש נערים וזקנים ערום וינקה**. {וכן אמרו חז"ל (סנהדרין קח ב) שלשה שמשו בתיבה, וכלם לקו. פלב ועורב וחס. פלב נקשר, עורב רק, חם לקה בעורו.}
תשובה – משום חכמתו של שם הפך את הסדר וחשיב למטה למעלה ונשאר חם באמצע. (טעמא דקרא) וכ"כ הרמב"ן – הקדים שם בעבור מעלתו והזכיר חם אחריו כי כן נולדו והנה נתאחר יפת ולא רצה הכתוב לומר 'שם ויפת וחם' כי היו כולם נזכרים שלא כסדר תולדותם ואין ליפת מעלה שיבטל הסדר בעבורו אבל שם הקדים אותו בעבור מעלתו. (וכ"כ רבינו בחיי) האד' מקוצק ביאר – שם ויפת הכניסו את חם בחברתם אולי יוכלו לתקנו, ויהא מושפע מחברתם ולכן שמו נכנס בין שמותיהם, אך למעשה היה ללא הועיל – חם נשאר חם אפילו כשהיה שרוי בין צדיקים. (מדשן ביתך)
שאלה – איתא בגמרא (סוטה יז א) **בשכר שאמר אברהם אבינו 'אם מחוט שרוף נעלי'**, זכו בניו לשתי מצות: חוט של תכלת ורצועה של תפלין. אלמא דציצית היה בזכות אברהם אבינו ע"ה. ובפרשתנו כתיב (ט טכ) **ויקח שם יפת**. פרש"י – על שם שנתאמץ במצנה יותר מַפְתָּ, לכה זכו בניו לטלית של ציצית. אלמא דציצית היה בזכות שם.

תשובה – שם זכה לשמלה פירוש הטלית ובזכות אברהם זכו לציצית. (כלי יקר) וס"ל דגם הטלית הוי חפץ של מצוה. דרש"י (ב"ק ט ב) **זה אלי ואנוהו** התנאה לפניו במצות, עשה לך ספר תורה נאה לולב נאה טלית נאה ציצית נאה. משמע דהטלית הוי ג"כ חלק מהמצוה. א"נ שם זכה לחוטי לבן ובזכות אברהם אבינו זכו לחוטי תכלת. (הרא"ם) א"נ עיקר מצות ציצית הוא רק אם יש לו בגד של ד' כנפות שחייב להטיל בה ציצית. וי"ל שבזכות שם זכו רק שיהא מצוה אם יש לו בגד של ד' כנפות שיטיל בו ציצית, אבל בשכר שאמר אברהם אבינו ע"ה 'אם מחוט נעד שרוף נעלי', זכו בניו למצוה שיראו להביא את עצמם לידי חיוב דהיינו שיקנו טלית של מצוה. (פרס שמאי) א"נ מה שפירש על שם שזכו בניו ר"ל מקצת בניו ועדיין לא נודע לאיזה מבניו ובזכות שאמר אברהם 'אם מחוט נעד שרוף נעלי' זכו בניו לציצית יותר משאר בניו של שם. (ריב"א עה"ת)

ויאמר אל-להים לנח קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ. (ו יג) פרש"י – כל מקום שאמה מוצא זנות ועבודה זרה, אַנְדְּרֹלוֹמוֹסִיָּא בָּאָה לְעוֹלָם וְהוֹרְגָת טוֹבִים וְרָעִים. לא נחמם גור דנים אלא על הגזל. **ובמדרש** (ב"ר לא ו) אמר רבי לוי חמס זה עבודת כוכבים חמס זה גילוי עריות חמס זה שפיכות דמים. (ילקוט"ש) חמס זו גילוי עריות, שנאמר (ירמיה נא לה) **חמסי ושארי על ככל, חמס זו שפיכות דמים, שנאמר** (יואל ד ט) **חמס בני יהודה אשר שפכו דם נקי בארצם. חמס, כמשמעו.**

שאלה – וכי עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים שהיו בידיהם מילתא זוטרתא נינהו. וכי הם עבירות קלות. מה הטעם שנגזר דינם דווקא על הגזל. ואמרו חז"ל (סנהדרין עד א) כל עבירות שבתורה אם אומרים לאדם 'עבור ואל תהרג' – 'עבור ואל יתרג, חנן מעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים. וכן תנו רבנן: **שבע מצות נצטוו בני נח** – דינין, וברפת השם, עבודה זרה, גילוי עריות, ושפיכות דמים, וגזל, ואבר מי חסי. (שם נ א) וסימנך א' ב' ג' ד'.
תשובה – אמרו חז"ל (ויק"ר יז ד) אין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחלה ממי את למד מאיוב שנאמר (איוב א, יד): **וימלאך בא אל איוב ניאמר הפקר הוי הרשות**. וכתוב (שם טו) **ותפל שקבא ותקחם ואת הנערים הכו לפי חרב**. והיה מהראוי שיענישם תחילה בממונם. אמנם כל זה לא נאמר אלא בעושה עושר בצדק ומשפט באופן שממונו הוא שלו ואם כן אפשר שיכופר עונו בממונו. אמנם איך יתכפר בממונו של גזל בהלקח ממנו מה שבלאו הכי אינו שלו. ועוד דאם כן אין לדבר סוף באבדו את ממונו (שגזל) ישוב ויגזול, על כן דור המבול כאשר אשך את רעהו יגזולו אין תקנה למרק עונם כי אם בנפשם. וזה שאמר **קץ כל בשר בא לפני והנני פוגע בנפשות יען מלאה הארץ חמס** מה שבידם אינו שלהם ולא יוכלו להתכפר בנטילת ממונם. (רבינו יוסף נחמיה עה"ת)

שאלה – למה קראו חז"ל את שבע המצוות על שם נח והלא אדם הראשון נצטוו בהם והיה ראוי לקרותם על שם אדם?
תשובה – לפי שאדם הראשון נצטוו בתשעה מצוות שהוא איסור אכילת בשר ואכילת עץ הדעת וכמו שכתבו התוספות ואחר כך הותר הבשר לנח ובניו והם לא היה להם מצות עץ הדעת ונמצא אצל נח ובניו הם שבעה מצוות, לכך קרוי על שמו. (בן יהוידע – סנהדרין עד א) והרמב"ם (מלכים ט א) – על ששה דברים נצטווה אדם הראשון: על ע"ז ועל ברכת השם ועל שפיכות דמים ועל גילוי עריות ועל הגזל ועל הדינים. אע"פ שכולן הן קבלה בידינו ממש רבינו והדעת נוטה להן, מכלל דברי תורה יראה שעל אלו נצטוו. הוסיף לנח אבר מן החי שנאמר (ט ט) **אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו** נמצאו שבע מצוות.

ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף פניה ונדע נח פי קלו המים מעל הארץ. (היא) פרש"י - אָמְרָה: יְהוֹי מְזוֹנְוֹתֵי מְרוֹרֵינּוּ פְּצִית בְּיָדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא מְתוּקִין פְּדָבֶשׁ בִּידֵי בְּשׂוֹר נָדָם. וּבְמִדְרָשׁ (ב"ר לג ז) מְהִיכֵן הַבִּיָּאָה אוֹתוֹ רַבִּי לְוִי אָמַר מֵהֵרַם הַמִּשְׁחָה הַבִּיָּאָה אוֹתוֹ דְּלֹא טַפְתָּ אֶרְעָא דִּישְׂרָאֵל בְּמִבּוּלָא. וְהוּא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לִיחֻזְקָאֵל (יחזקאל כב. כד) אֲרָץ לֹא מְטַהֵרָה הִיא לֹא גְשֵׁמָה בְּיוֹם זָעַם. וְכֵן תַּרְגוּם יוֹנָתָן - וְהָא טְרָפָא דְּזִיתָא לְקִיט תְּבִיר וּמְחִית בְּפּוּמָה דְּנִסְבְּתִיהָ מִן טְוֹר מִישְׁחָא. הוּא הֵרַם שֶׁמֶזְמוּרָח לְמַקְדֵּשׁ הַנִּקְרָא בְּשֵׁנֵי שְׁמוֹת - 'הַר הַזֵּיתִים' וְהֵרַם הַמִּשְׁחָה.
שאלה - מה הטעם שמצאה היונה להביא את העלה דווקא משם. ועוד מדוע לא הביאה זית ממש.
תשובה - ידוע שהזית בארץ ישראל חייב במעשר מן התורה, ואילו עלה זית פטור מן המעשר, ויש לומר שהיונה ידעה להבדיל בין החייב למעשר לבין הפטור ממנו - כמו שמצינו אצל חמורו של פנחס בן יאיר שלא אכל בלא מעשר (ב"ר ס, חולין ז ב). (דברי יחזקאל) א"נ לפי שכל העצים עליהם נושרים בימות הגשמים, והרי עבר החורף וכל שכן במבול כזה, אבל זית אין עליו נושרים לא בימות החמה ולא בימות הגשמים והיא לא מצאה אלא עלה זית. (טעמא דקרא) א"נ לפי שדור המבול השחיתו מין בשאינו מינו אף באילנות לפיכך נעקרו. והזית אינו מקבל שום הרכבה ולכן לא נעקרו במבול לפיכך יכולה להביא עלה זית. (גן רווח)

וינח י-הנה את ריח הניחח ניאמר י-הנה אל לבו לא אסף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעריו. (ח כא)
אָמַר רִי'שׁ לְקִישׁ: הוּא שְׁטָן, הוּא יֵצֵר הָרָע, הוּא מְלַאֵךְ הַמְּנוֹת. (ב"ב טז א) עוֹד אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לֵוִי לְקִישׁ: יֵצֵרוֹ שֶׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּכָל יוֹם וּמְבַקֵּשׁ לְהַמְיִתּוֹ. (סוכה נב ב). נִמְצָא שֶׁמְלַאֵךְ הַמּוֹת מְבַקֵּשׁ לְהַחֲטִיא אֶת הָאָדָם וּלְהַמְיִתּוֹ.

שאלה - למה אמרו בגמרא (חגיגה ז ב) בעובדא דמרים מגדלא נשיא, אי איפא צונרפא מרבנן דמעבייר במיליה - מוסיפנא להו ליה, אם יש תלמיד חכם שמעביר על מידותיו מלאך המוות מוסיף לו שנות חיים. הרי כל שאיפתו היא לקצר את ימיו ולא להאריךם. ועוד קשה שהרי אמרו חז"ל (סוכה נב א) פל הגדול מקבירו - יצרו גדול הימנו. איך ייתכן שיאריך את ימיו.

תשובה - אמרו חז"ל (יומא לח ב) פנין שניצאו רוב שנותיו של אדם ולא חטא - שוב אינו חוטא, שניצאמר (ש"א ב ט): 'רגלי חסידיו ישמור' מה עושה היצור הוא מלאך המוות, בראותו אדם שעוד מעט יעברו רוב שנותיו בלא חטא הוא מתחכם ומוסיף לו שנות חיים, וממילא דוחה את הרגע שבו יעברו רוב שנותיו, בתקוה שבנותיים יחטא, ויפסיד את ההבטחה למי שלא חטא רוב שנותיו. לפי זה הוספת השנים לתלמיד חכם נובעת מתוך כוונה ומזימה רעה והיא עוד אחת מתחבולותיו של היצור ולא מתוך רצון להטיב עמו. (פניני הגר"א)

ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ ועל כל עוף השמים בכל אשר תרמש האדמה ובכל דגי הים בינכם נתנו. (ט ב)
שאלה - מה ההבדל בין 'מורא' לחתת'. מדוע צריך ה' לברך אותו גם על 'מורא' וגם על 'חתת' של החיות על האדם.

תשובה - ה'מורא' הוא רק שלא יעשה לו רעה, ו'חתת' הוא ההכנעה הטבעית כמו שיכנע הקטן לפני הגדול. ולפי שבימי נח התחילו החיות הטורפות לאכול בשר ויש סכנה לאדם מפני החיות המזיקות, ברך אותו ה' שייראו מפניו, ויתחבאו ביצרות וצחיחים ויברחו מפני בני אדם, והוסיף כי **בינכם נתנו** לעשות עמהם כחפצכם. (מלבי"ם) א"נ 'מורא' הוא דאגה מדבר רחוק, 'חתת' הוא הבעתה כשהסכנה קרובה. (רו"ה, רש"ר הירש)

שאלה - הרי אלו רואים לעיתים שחיות רעות מתנפלות על בני האדם והאדם כותב ומוראכם.
תשובה - אין חיה שולטת באדם עד שנקמה לו פקמה, שניצאמר (תהלים מט): 'אדם ביקר בל לין נמשל פקמות נדמו'. (שבת קנא ב). כשהקב"ה רוצה למסור את בני האדם ביד חיה בא המלאך אותו ומשנה אותו בדמות חיה ובהמה, אז באה החיה וטורפתו, והיינו דכתיב (תהלים מט) **נמשל פקמות נדמו**. (מושב זקנים). דאימת האדם על החיות משום הנשמה שבו שהיא צלם א-להים וכיון שנדמה כבהמה וצלם א-להים אזל לו ממנו והרי הוא כשאר בהמה שהחיה שולטת בה. (הידושי אנדות שם)

את קשתי נחתי בענן והימה לאות ברית ביני ובין הארץ. (ט יא)
קשתי ר"ת קדושת, שמי, תורת, ימיני. (הת"ס) כתב הטור (או"ח קכב) והכי אתמר בהגדה, אמר שמואל: כל הזריו לומר ד' דברים הללו זוכה ומקבל פני שכניה: 'עשה למען שמך', עשה למען מינך, עשה למען תורתך, עשה למען קדושתך. דאמרין (ברכות לב ב) מיום שכתב בית המקדש ננעלו שערי תפלה, שניצאמר (איכה ג מד) ספתה בענן לך מעבור תפלה, לפיכך אנו מבקשים בסיום התפילה עשה למענך אם לא למעננו. והוא נרמז בפסוק **את קשתי נחתי בענן** שגם בעת הגלות כאשר הענן מכסה ונועל בפנינו את שערי התפילה, הזכרת ארבעת הדברים האמורים ר"ת **קשתי**, הינם סגולה לכך שתפילתנו תבקע את אותו ענן. (מדשן ביתך בשם ליקוטי חבר בן חיים - מתלמידי הת"ס)

ניאמר ברוך י-הנה א-להי שם ויהי כנען עבד למו. (טו כ)
כנען עבד לאלוקים ולשם כי הוא יכריחנו לעבוד הקל.

שאלה - אם כנען הוא עבד לאלוקים הנה היא ברכה ולא קללה שיהיה עבד לאלוקים.
תשובה - אמרו חז"ל (ברכות מז ב) פל המשחרר עבדו עובר בעשה, שניצאמר: 'לעלם פקם תעבדו'. הרי שאפילו אם רבו ירצה לשחררו אינו רשאי מצד מצוות הקב"ה, וזה הכוונה שיהיה גם עבד לאלוקים, דיגורו שלא יוכל הבעלים לשחררו. (אמרות ה)

ותהי שרי עקרה אין לה ולד. (יא ל)
שאלה - מאחר וכתיב ששרי היתה עקרה, אין לה ולד למה לי. ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות.

תשובה - לומר עכשיו אין לה אבל יהיה לה לאחר זמן. (פענח רזא, החזקוני) ודומה לו (ויקרא יא י): **כל אשר אין לו סנפיר וקשקשות**, ודרשינן (חולין סו.) אין לו עכשיו ועתיד לגדל לאחר זמן. (דעת זקנים). א"נ שלא רק שלא ילדה כדרך נשים עקרות השוהות זמן רב עד שילודות, אלא שלא היה בטבעה ללדת לעולם. (רבינו בחיי) א"נ הכתוב בא לספר שהיה לאברהם ושרה נס בתוך נס, האחד שהיתה עקרה וילדה, והשני שילדה בגיל תשעים, ומה שנאמר **אין לה ולד** בא לומר שדווקא באור אולם שררה ושרה נס בתוך נס. (הרד"ק) ובמדרש (ילקוט"ש) אמר רבה בר אבון: שרה היתה אילנית, שנאמר: **ותהי שרי עקרה אין לה ולד**, אפילו בית וולד אין לה. רבי אמי אמר: אברהם ושרה טומטומים היו, דכתיב (ישעיה נא ב): **הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם**, (שם נא א) **הביטו אל צור חצבתם ואל מקבת בור נקרתם**. א"נ בא הכתוב להודיע את חיבתו של אברהם שאע"פ שלא הניח בן ליורשו, הניח ירושת אביו והלך אחר ציווי הקב"ה, ואילו היה לו בן לא היה זה דבר גדול כ"כ. (בכור שור)

הבה נרדה ונבנה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו. (יא יז)
אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: מְגַדֵּל שְׁלִישׁ נִשְׂרָף, שְׁלִישׁ נִבְלַע, שְׁלִישׁ קָיָם. אָמַר רַבִּי: אָוִיר מְגַדֵּל מִשְׁפָּחָה. פֶּרֶשׁ"י - שֶׁכֵּן נִגְזַר עַל אוֹתוֹ מִקּוֹם שִׁישְׁכָה וּלְכַךְ הֵם עֲצָמָם שִׁכְחוּ אֶת לְשׁוֹנָם. אָמַר רַבִּי יוֹסֵף: בְּבָל וּבּוֹרְסִיף סִימָן רַע לְתוֹרָה. מֵאֵי בּוֹרְסִיף? אָמַר רַבִּי אֲסִי: בּוֹר שְׂאֵפִי. {בור שנתרוקן ממימיו} פרש"י - שמשכחין הלימוד מפני שעומדים באויר המגדל. (סנהדרין קט א)

שאלה - מה הטעם שנחלק המגדל דווקא לשלושה חלקים, ורק שליש קיים.
תשובה - אמרו חז"ל (קידושין ב) שלשה שותפין הן באדם: הקדוש ברוך הוא, נאביו, נאמו. וכנגד שני חלקים של אב ואם שליש נשרף ושליש נבלע וכנגד חלק הקדוש ברוך הוא שליש קיים כי גופם אבד אך נפשם נשארה קיימת ונתקנה על ידי גלגולים. א"נ אמרו חז"ל אנשי דור הפלגה הם היו גלגול דור המבול ואחר כך נתגלגלו באנשי סדום ולכן כתיב **ואנשי העיר אנשי סדם** (בראשית יט ד) ואחר כך נתגלגלו בבני ישראל במצרים ושם נתקנו. לפיכך נחלק המגדל לשלושה חלקים, כנגד גלגולם בסדום שנשרפו באש וגפרית ולא נתקנו לכן שליש נשרף, וכנגד בואם בדור המבול שנמחו ונבלעו בארץ שליש נבלע, וכנגד גלגולם בבני ישראל במצרים ששם נתקנו ונתקיימו לכן שליש קיים. (בן יהוידע - סנהדרין קט א)

שאלה - מה הטעם שלא מנו חז"ל את אוויר המגדל שמשכח את התלמוד. ומנו רק חמשה הדברים המשכחים את הלימוד, ואלו הם: האוכל ממה שאוכל עקבר וממה שאוכל חתול, והאוכל לב של בקמה, והרגיל בזיתים, והשומתה מים של שיורי רחיצה, והרוחץ רגליו זו על גבי זו. ויש אומרים: אף המניח קליו תחת מראשותיו. (הרוית יג ב)

תשובה - כיון שאין זה דבר מצוי הלכך לא קחשיב ליה. א"נ התם לא נחת לחשוב אלא דוקא עניני אכילה ושתיה המשכחים את הלימוד. והערוך פירש כיון שמרדו בהקב"ה ובנו אותו להכעיס מי שישן באוירו משכח לתמו. (באר שבע שם)

שבעים פנים לתורה, לעיתים תהיה יותר מתשובה אחת
התשובות אינם להלכה למעשה, הערות והארות יתקבלו בברכה
לעילוי נשמת הרב חפץ בן אסתר זצ"ל
לקבלת העלון במייל ניתן לפנות לכתובת ramnadlan018@gmail.com